

Sygn. akt IV U 483/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 września 2013 roku

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Ewa Czernecka-Kozak

Protokolant: Małgorzata Olesiak

po rozpoznaniu w dniu 12 września 2013 roku w Nowym Sączu

na rozprawie

odwołania G. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

z dnia 15 marca 2013 roku znak: (...)

w sprawie G. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

o emeryturę

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującej się G. W. emeryturę od dnia 01 marca 2013 roku.

Sygn. akt IV U 483/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 12 września 2013 roku

Decyzją z dnia 15 marca 2013 roku, znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. - na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. nr 153 poz. 1227 z zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r. nr 8, poz. 43 ze zm.) - odmówił G. W. przyznania emerytury. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż G. W. do dnia 1 stycznia 1999 roku udowodniła 20 lat okresów składkowych i nieskładkowych (uzupełnionych okresami pracy w gospodarstwie rolnym), w tym 13 lat i 3 miesiące pracy w szczególnych warunkach. Wobec tego, iż odwołująca nie udowodniła okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wynoszącego co najmniej 15 lat - nie spełnia przesłanek do przyznania emerytury.

Od powyższej decyzji odwołała się G. W. wnosząc o przyznanie jej emerytury z związku z wykonywaniem pracy w warunkach szczególnych. Odwołująca się wskazała, że w latach 1993-1997 była zatrudniona w sezonach grzewczych na stanowisku palacza c.o.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł o jego oddalenie - podnosząc argumentację, której użył w zaskarżonej decyzji. Zakład Ubezpieczeń Społecznych ponownie wskazał, że odwołująca się udowodniła 20 lat okresów składkowych i nieskładkowych (uzupełnionych okresami pracy w gospodarstwie rolnym), w tym 13 lat i 3 miesiące pracy w szczególnych warunkach. Nie uwzględniono natomiast okresu pracy w latach 1993-1997 na stanowisku palacza c.o., ponieważ za ten okres odwołująca nie przedłożyła świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Bezspornym w niniejszej sprawie było, że odwołująca się G. W., ur. (...), na dzień 1 stycznia 1999 roku wykazała okres składkowy i nieskładkowy (uzupełniony okresami pracy w gospodarstwie rolnym) wynoszący 20 lat, w tym 13 lat i 3 miesiące pracy w szczególnych warunkach. Odwołująca nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, nie pozostaje w stosunku pracy. Wniosek o przyznanie emerytury złożyła dnia 8 marca 2013 roku.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołująca G. W. była zatrudniona na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy w Zespole (...) w G. w następujących okresach: od 15 października 1993 roku do 14 kwietnia 1994 roku, od 15 października 1994 roku do 25 kwietnia 1995 roku, od 15 października 1995 roku do 25 kwietnia 1996 roku, od 15 października 1996 roku do 25 kwietnia 1997 roku oraz od 25 sierpnia 1997 roku do 21 marca 1998 roku. Pracowała na stanowisku palacza c.o. w (...) Ośrodku (...) w S.. W kotłowni ośrodka były dwa kotły przemysłowe nieautomatyzowane opalane węglem. Kotłownia ogrzewała budynek ośrodka zdrowia, w którym na piętrze znajdowały się mieszkania a na parterze gabinety lekarskie. W sezonie grzewczym zatrudniano czterech palaczy, którzy pracowali na zmiany po 12 godzin. Na każdej zmianie pracował jeden palacz. Do obowiązków palaczy należało rozładowywanie węgla, czyszczenie pieców, wyrzucanie popiołu, ładowanie węgla do pieców, pilnowanie właściwej temperatury oraz kontrolowanie stanu wody. Dodatkowo w okresie zimowym palacze odśnieżali dojście do ośrodka. Poza w/w czynnościami odwołująca się nie wykonywała innych prac.

G. W. posiadała uprawnienia w zakresie eksploatacji urządzeń i instalacji energetycznych: kotły wodne do 100⁽⁰⁾C wraz z urządzeniami pomocniczymi.

W spornym okresie razem z odwołującą pracowali P. G., K. R. i T. W. – również jako palacze c.o.

dowód: świadectwa pracy k. 8-12 akt (...), akta osobowe odwołującej, zeznania świadków zawarte w protokole rozprawy: P. G. od 03:15 min do 11:39 min, K. R. od 11:56 min do 16:41 min, T. W. od 16:56 min do 22:47 min, zeznania odwołującej od 22:56 min do 32:19 min zawarte w protokole rozprawy, zaświadczenie o ukończeniu kursu k. 27, zaświadczenie kwalifikacyjne k. 33

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach organu rentowego oraz w aktach sprawy, której autentyczności i mocy dowodowej żadna ze stron nie kwestionowała w toku postępowania. Sąd oparł się również na zeznaniach odwołującej się oraz świadków P. G., K. R. i T. W., uznając je za wiarygodne, spójne, logiczne, a także zgodne z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym. Świadkowie pracowali wspólnie z odwołującą się i szczegółowo wskazali na czym polegał charakter jej pracy. Ich zeznania korespondują z dokumentacją osobową dotyczącą pracy odwołującej się, a także z zeznaniami G. W.. Brak jest, w ocenie Sądu, jakichkolwiek podstaw do podważenia wiarygodności zeznań w/w świadków. Zeznania przesłuchanych w sprawie świadków oraz zgodne z nimi zeznania odwołującej potwierdziły w sposób jednoznaczny i nie budzący wątpliwości charakter zatrudnienia i rodzaj pracy wykonywanej przez odwołującą w spornych okresach.

Pozostałe okoliczności sprawy uznał Sąd za bezsporne, bowiem nie były one kwestionowane przez strony. Również dokumenty przedstawione na stwierdzenie powyższych okoliczności zostały ocenione jako w pełni wiarygodne i prawdziwe.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie G. W. zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem niniejszego postępowania było ustalenie czy odwołująca się spełnia przesłanki do przyznania emerytury.

W związku z tym, że odwołująca się nie osiągnęła powszechnego wieku emerytalnego, jest osobą urodzoną po 31 grudnia 1948 roku i w dacie wydania zaskarżonej decyzji miała ukończone 55 lat należało rozważyć czy spełnia przesłanki do przyznania emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U.z 2009 roku, Nr 59 poz. 1227). Stosownie do tego przepisu ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. 1 stycznia 1999 roku) osiągnęli:

1. okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
2. okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. 20 lat w przypadku kobiet i 25 lat w przypadku mężczyzn.

Stosownie do ust. 2 cytowanego przepisu, emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie z ust. 2 art. 32 cyt. ustawy dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Warunki przejścia na emeryturę przez wymienionych powyżej pracowników określa rozporządzenie Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983r. Nr 8 poz. 43 ze zm.). Wyszczególnienie prac uznawanych za wykonywane w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zawierają wykazy A i B stanowiące załącznik do wskazanego wyżej rozporządzenia. Do treści tych załączników były dostosowane resortowe wykazy stanowisk.

Okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełni łącznie następujące warunki: osiągnięcie wieku emerytalnego, wynoszący dla kobiet 55 lat, 60 lat dla mężczyzn i ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Za wymagany okres zatrudnienia uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia.(§ 3 i 4 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku).

W świetle § 2 ust. 2 w/w rozporządzenia zakład pracy stwierdza zatrudnienie w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, na podstawie posiadanej dokumentacji w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach. Natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okoliczności także w oparciu o inne dowody. Postępowanie w sprawach emerytalnych jest bowiem dwuetapowe, stąd też przed organem rentowym "sprawa emerytalna" ma charakter administracyjnoprawny, a w postępowaniu stosuje się przepisy kodeksu postępowania administracyjnego. Na etapie postępowania odwoławczego sprawa o emeryturę - uprzednio administracyjna - staje się sprawą cywilną w rozumieniu art. 1 k.p.c. Do jej rozpoznania stosuje się przepisy kodeksu postępowania cywilnego, a zasadniczym celem tego postępowania jest rozstrzygnięcie sprawy po dostatecznym wyjaśnieniu jej okoliczności spornych. Sąd nie jest związany środkami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organami rentowymi, stąd też w niniejszej sprawie Sąd – wobec braku świadectwa pracy w szczególnych

warunkach - dopuścił dowód z zeznań świadków oraz przesłuchania odwołującej się na okoliczność wykonywania przez nią pracy w szczególnych warunkach. Zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 roku, III UZP 6/84 okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43) mogą być ustalane

w postępowaniu odwoławczym także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy.

Bezspornym w niniejszej sprawie było, iż odwołująca się osiągnęła z dniem (...) wiek 55 lat i na dzień 1 stycznia 1999 roku posiadała wymagany okres zatrudnienia wynoszący co najmniej 20 lat. Odwołująca nie przystąpiła też do otwartego funduszu emerytalnego. Spór dotyczył natomiast wymaganego okresu 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a w szczególności czy praca, którą G. W. świadczyła w Zespole (...) w G. w (...) Ośrodku (...) w S. w okresach: od 15 października 1993 roku do 14 kwietnia 1994 roku, od 15 października 1994 roku do 25 kwietnia 1995 roku, od 15 października 1995 roku do 25 kwietnia 1996 roku, od 15 października 1996 roku do 25 kwietnia 1997 roku oraz od 25 sierpnia 1997 roku do 21 marca 1998 roku może być uznana za pracę, o której mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Za pracę w szczególnych warunkach uznać należy taką pracę, która spełnia kryteria określone w przepisach w/ w rozporządzenia Rady Ministrów – a mianowicie była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowiskach wymienionych w wykazie A lub B stanowiących załącznik do rozporządzenia.

Zgodnie z wykazem A, działem XIV poz. 1 cyt. rozporządzenia prace nie zautomatyzowane palaczy i rusztowych kotłów parowych lub wodnych typu przemysłowego należą do prac w warunkach szczególnych.

Z ustalonego stanu faktycznego wynika, że odwołująca się wykonywała wyżej opisaną pracę palacza stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Przeprowadzone przez Sąd postępowanie dowodowe wykazało zatem, że w spornym okresie odwołująca się wykonywała pracę w warunkach szczególnych w rozumieniu powołanych wyżej przepisów. G. W. pracowała stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku palacza wymienionym w wykazie A, dziale XIV, pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze i na dzień 1 stycznia 1999 roku, tj. na dzień wejścia w życie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych posiada (łącznie z okresem uwzględnionym przez ZUS) ponad 15 - letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach wymagany przez powołany wyżej art. 184 tej ustawy.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania należy stwierdzić, że G. W. spełniła wszystkie przesłanki wymagane do przyznania emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W tym stanie rzeczy, Sąd - na zasadzie 477⁽¹⁴⁾ § 2 kpc i wskazanych powyżej przepisów - zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał odwołującej się G. W. emeryturę od dnia 1 marca 2013 roku, tj. od miesiąca złożenia wniosku.